

EVIGT LIV ER AT KENDE GUD OG HANS SØN JESUS KRISTUS

NUMMER 2 | 15. JANUAR 1922 | 71. AARGANG

TIENDE OG FASTEOFRING.

Af Præsident *Joseph F. Smith.*

(Oversat af *Morten A. C. Nicolaysen,* Salt Lake City.)

Hvorfor Tiendeloven blev indstiftet. En kort Tid efter Kirkens Organisation aabenbarede Herren en Lov*), som var mere fuldkommen end Tiendeloven. Den omfatter større Op-

*) Denne Lov angaar den saakaldte »Enoks Orden« eller »Den forenede Orden«, som findes omtalt i flere Kapitler i Lærdommens og Pagtens Bog. Det vilde være nødvendigt at behandle dette Emne i en speciel Artikel. Men den praktiske Virkeliggørelse af Systemet i Samfundslivet vilde resultere i, som Digteren Grundtvig saa smukt har udtrykt det, at »faa har for meget og færre for lidt«, eller rettere hvor ingen har for meget og ingen for lidt. Og det var netop det, som udmærkede Enoks Stad, hvor ingen Fattige fandtes. Naar Herrens Lov i sin Helhed skal udgaa fra Zion (det amerikanske Fastland), og Kristus vil regere, saa vil Enoks Orden blive ført ud i Livet. Det vil først være nødvendigt at udrense alle Ugudelige, hvilket den Almægtige selv vil udføre paa sin egen Maade. Den Troende kan i Mormons Bog finde en Analogi i Begivenhederne lige før Kristi Korsfæstelse og efter hans Opstandelse paa det amerikanske Kontinent. Oversætteren.

gaver, mere aandelig Kraft og en langt hurtigere Fuldbyrdelse af Herrens Formaal. Men Folket stod uforberedt overfor dens praktiske Udførelse i Livet, og af Barmhjærtighed med Folket blev den mere fuldkomne Lovs Virksomhed standset, og Herren gav Tiendeloven, for at der kunde være Midler i hans Forraadshus til at fremme de Formaal, han havde i Sinde: Udbredelsen af Evangeliet blandt Jordens Nationer, til Livsopholdet for de, som er kaldet til daglig Tjeneste i Herrens Arbejde. Disse Ting kan ikke blive udfort uden Tiendeloven; Templer kan heller ikke blive bygget og vedligeholdte, og trængende Brodre og Søstre i Kirken vilde staa uden Mad og Klæder. Derfor en Tiendeloven nødvendig for Kirken, og Herren har lagt meget stor Vægt paa dens Opfyldelse.

Tiendelovens væsentlige Aand. Under Tiendeprincippet skal det vise sig, om Loyaliteten eller Troskabsfølelsen hos Kirkens Folk kan bestaa sin Prove. Ved Opfyldelsen af dette Princip skal det vise sig, hvem der er for Guds Rige, og hvem der er imod det. Ved dette Princip skal det vise sig, hvis Hjærter er faste i at gøre Guds Vilje og holde hans Befalinger, hvorved de helliger Zions Land til Gud, medens de, som er imod dette Princip, har afskaaret sig selv fra Zions Velsignelser. Det er et af de allervigtigste Principper, thi ved det skal det kendes, enten vi er tro eller utro. I saa Henseende er det ligesaa vigtigt som Tro paa Gud, som Omvendelse fra Synd, som Daab til Syndernes Forladelse og Haandspaalæggelse for den Helligaands Gave. Thi selv om et Menneske holder hele Loven undtagen ét Bud, og han overtræder det, saa er han en Overtræder af Loven, og han er ikke berettiget til alle Jesu Kristi Evangeliums Velsignelser. Men naar et Menneske holder hele Loven, som er aabenbaret, og gør det med sin Sjæls Styrke, sine Midler, sine Evners hele Brug, saa er det ligesaa antagelig for Guds Aasyn, som hvis han for Eksempel var i Stand til at gøre et Tusinde Gange mere.

Tiendeloven er en Prøvedigel, hvorved Folket hver for sig

vil blive provet. Ethvert Menneske, der forsommer at opfylde dette Princip, skal blive kendt som én, der er ligegyldig for Zions Velfærd, som forsommer sin Pligt som Medlem af Kirken, og som intet udretter for Guds Riges timelige Fremgang. Han yder intet til Evangeliets Udbredelse blandt Jordens Nationer, og han undlader at gore det, som vilde berettige ham til at modtage Evangeliets Velsignelser og Ordinancer i Guds Hus.

Tiendeloven er Finansloven. Tiendelovens Hensigt har noget tilfælles med Finansloven, som vedtages af enhver Stat, ethvert Rige og enhver Kommune i den civiliserede Verden. Der eksisterer ingen Organisation af Mennesker, undtagen den har forberedt en timelig Forsorg til at udfore dens Planer.*) Tiendeloven er Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hel-

---

*) I Forbindelse med Præsident Smiths praktiske Ord om denne selvindlysende Sandhed maa det være mig tilladt her i en Fodnote at gore en Sammenligning paa dette timelige Omraade. En anden Organisation, som jeg tilhorer, nemlig den »Internationale Typografiske Union af Nordamerika«, opholder for Tiden 8000 arbejdslose Medlemmer med det daglige Brod, Husly og Klæder af dets *»Tiende«fund,* idet de ovrige 69.000 Medlemmer, som er i Arbejde, betaler »Tiende« eller 10 Procent af deres Ugelon eller ca. en Million Dollars om Maaneden til dette og til andre Formaal. Denne Finanslov, som Organisationens Medlemmer frivilligt og hver for sig personligt har stemt for indtil videre, gor, at Organisationen er i Stand til at bevare sin Integritet som Organisation, er i Stand til at bevare sine udmærkede veldædige Institutioner saasom Faglærlinges Uddannelse, de Syges Helbredelse i egne store Sanatorier med gratis Forplejning, de Gamles ugentlige Pensioner, Understottelse for afdode Medlemmers Efterladte eller Begravelseshjælp samt andre timelige Fremskridtsvilkaar. Hvis vi nu til Eksempel fremsatte den Formodning, at Medlemmerne nægtede at betale deres Medlemsbidrag, og hver for sig havde nok i sin Egoisme uden Hensyn til andre, da vilde det være let at indse, at hele Standens enkelte Individer snart vilde blive en Spillebold for en kold Verdens selviske Luner; og Organisationens Ubeskaarethed for Liv og Lykke vilde blive sonderbrudt, og Legemliggorelsen af dens velsignelsesrige Principer, som den langsomt, men sikkert havde opbygget i en hel Menneskealder,

liges Finanslov; og det vilde være umuligt at udføre Herrens Hensigter uden den.

Tiendeloven. Der kunde uden Tvivl citeres meget fra de hellige Skrifter om Tiendeprincippet, som Gud har aabenbaret til os i denne Uddeling af Kristus, og som han ønsker, at vi skal udføre, for at vi ved Lydighed til hans Lov kan hellige dette Land, at det i Sandhed maa blive et Zions Land for os, og der er givet os det Løfte, at hvis vi vil adlyde Guds Befalinger, hvis vi vil sætte vor barnlige Tillid til ham, hvis vi vil drage nær til ham, saa vil han komme nær til os og vil belønne os med sin Naade og sine Velsignelser. Han vil nedbryde Fortæreren, han vil foraarsage, at Jorden bliver frugtbar, og at den afgiver af sin fulde Styrke til Ejeren, Jorddyrkeren og Hjordernes Ejer. Han vil forøge hans Kvægbestand og gøre ham velstaaende og give ham Overflødighed, fordi han sætter sin Tillid til Gud; det Menneske drager nær til Herren, og han er villig til at stole paa ham og vente paa, om han ikke vil udgyde Himlens Gaver og Velsignelser over ham, saa han ikke skal have nok Rum til at modtage dem (se Malakias). Lad ethvert Menneske, som har modtaget Jesu Kristi Evangelium, lytte til disse Ord og modtage denne Forjættelses Forsikring. Der er de Mennesker, som ligegyldigt vil gaa over disse Ting, og det vil uden Tvivl ikke lykkes dem at komme nær til Gud; de vil forsømme at prøve Herren; de vil ikke opfylde hans Befalinger, og de vil ikke kende, at Gud siger Sandheden, at han staar ved sit Ord og opfylder sine Forjættelser til Folket, naar de er villige til at adlyde og holde hans Love. Medens de, som paaskønner disse Løfter, som adlyder disse Love, som blev givet i forrige Tider og er

---

vilde øjeblikkelig blive spredt for alle Vinde og traadt i Støvet, indtil en ny Organisation kunde opbygges. Det samme analogiske Forhold gælder ogsaa med Hensyn til Kirken og dens Opgaver, som Præsident Joseph F. Smith har omtalt.

Oversætteren.

blevet fornyet igen i denne Tidernes Fyldes Uddeling for Folkets Velsignelse, for Zions Opbyggelse, for Enkens og den Faderloses Understottelse, for Kristi Evangeliums Forkyndelse til Jordens Nationer og for de Helliges Indsamling fra alle Lande, de vil lytte til disse Ord og værdsætte dem som Sandheden og opfylde dem i deres praktiske Livsførelse, vil komme til at kende, at Gud belonner de, som flittigt søger ham, og at han er i Stand til at opfylde sine Løfter til dem.

For kort Tid siden talte jeg med en Broder, hvis Navn jeg ikke behøver at nævne, thi han er kun én blandt Tusinder, som kan bære det samme Vidnesbyrd, ikke blot over Læberne, men ved Beviserne paa hans gode Husholdning, hans Velstand, Fremgang og Forbedring af hans Jord og Omgivelser. Denne Sæson har han indhøstet en rig Afgrode, hans Ejendom har afgivet i Overflødighed, medens mange af hans Naboers Jorder har været belemret med Ukrudt, og deres Høst har kun været halvt saa stor eller en Tredjedel af den omtalte Broders. Hvordan vil I forklare det? Jeg betragter det ud fra den Sandhed, at Gud har velsignet ham; han er en intelligent Mand, en Mand, der ikke alene arbejder forstandigt og med Klogskab, men i Gudsfrygt og med et inderligt Begær om at adlyde hans Love. Han sagde til mig og min Ledsager paa Rejsen: »Gud har velsignet mig, fordi jeg har bestræbt mig for at holde hans Befalinger, og fordi jeg har været tro mod min Familje.« Han nedsatte sig i dette Ørkenland for syv eller otte Aar siden, nedtrykket af Fattigdom paa Grund af Forfolgelser og Landflygtighed, drevet fra sit Hjem og sine Forretninger, nodsaget til at være borte i aarevis, medens han en Del af Tiden prædikede Kristi Evangelium. Han vendte tilbage og nedsatte sig paa det bare Land. Og i Dag har han af Jordens Kraft, af det tørre Sand og ved sin Flid fremstillet et smukt Hjem; han har frugtbare Marker, som ligger udbredt for Øjnene af enhver, som onsker at gaa og betragte dem. Han betaler sin Tiende, han erindrer sit Fasteoffer, han er lydig mod Guds Love, og han er ikke

bange for at bære Vidnesbyrd til sine Venner og Naboer, at det er ved Hjælp af at holde Herrens Befalinger, at han er bleven velsignet, og at Herren har skænket ham Lykke i Arbejdet, saa han er stillet saa vel, som han er i Dag. Han er ikke den eneste, der er mange andre, som er blevet velsignet i deres Gerning paa lignende Maade. Og det er mit personlige Vidnesbyrd, at det er fordi Gud har velsignet ham og hans Jorder, hans Arbejde og givet ham Frugtbarheden, der sikrede ham de Goder, han søgte og arbejdede for. Han har handlet i god Tro til Herren, som kender hans Hjærte og Ønsker og velsignet ham i Overensstemmelse dermed; og han er i Dag stedt i Velstand i hin Ørken, medens mange af hans Naboers Ejendomme ser magre og forladte ud og fortæller deres egen Historie. Vor Vens Jord er fri for Ukrudtspesten, fordi han har arbejdet og taget Vare paa denne Jord og anvendt Flid og Intelligens i sit Arbejde, det viser, at Gud har inspireret ham og oplyst hans Forstand. Herren har velsignet ham i hans Hjem, i hans Dyrebestand og Forraadshus, i hans Gerning og Tanker, og han er bleven inspireret og dygtiggjort til at udfore det Arbejde, han har udrettet. Jeg bevidner, at det er paa Grund af hans Tro paa Guds Forjættelser, og hans Hjærtes Ønsker om at adlyde Guds Love, at han er velsignet og skænket Lykke i sit Arbejde af den Almægtige.

Enken og hendes Tiende. Vil Du fornægte Enken hendes Velsignelser, fordi hun kun har en Skærv at give? Fordi den Tiendedel, som hun foresætter sig at give i Lydighed til Guds Befaling, kun udgor en Tiore, vil Du da berove hende det Privilegium at faa sit Navn indrulleret i Herrens Tiende-Bog og at have sin Genealogy anerkendt og optegnet i Kirkens Arkiver? Og fordi hendes Navn maaske ikke findes dér, vil Du da nægte hende Adgang til Herrens hellige Hus og Evangeliets Ordinancer? Biskopperne skulde opmuntre enhver Mand, Kvinde og Barn, som tjener og modtager Betaling for sit Arbejde, at ære Herren og vise deres Lydighed mod Guds

Lov ved at give en Tiendedel af deres modtagne Indtægter, som Herren har forlangt det, for at de kan have deres Navne indskrevet i Herrens Tiende-Bog, og for at deres Slægtregister maa opbevares i Kirkens Arkiver, og at de maa være berettiget til Herrens Hus, Privilegier og Velsignelser.

Jeg kan tydelig erindre en Omstændighed, der fandt Sted i mine Barndomsdage. Min Moder var Enke og havde en stor Familje at sorge for. Et Foraar, da vi aabnede vore Kartoffelgruber, bad hun sine Sonner om at faa et Vognlæs af de bedste Kartofler, for at hun kunde bringe dem til Tiendekontoret. Kartofler var der kun lidt af den Sæson. Jeg var selv kun en mindre Dreng paa det Tidspunkt og blev tilladt at være Kørekarl. Da vi kom ind til Tiendekontoret og var klar til at aflæsse Kartoflerne, kom en af Kontoristerne ud og sa'e til min Moder: »Enke Smith, det er en Skam, at De er nødt til at betale Tiende.« Han sagde flere andre Ting, som jeg husker, men det er ikke nødvendigt at gentage dem her. Han irettesatte min Moder, fordi hun betalte Tiende, og kaldte hende alt andet end visdomsfuld og forstandig og sagde, at der var andre, som var stærke og dygtige til at arbejde, som blev understøttet fra Tiendekontoret. Min Moder vendte sig mod ham og sagde: »William, Du burde skamme Dig. Vil Du nægte mig en Velsignelse. Hvis jeg ikke betalte min Tiende, saa vilde jeg forvente, at Herren vilde tilbageholde sine Velsignelser fra mig. Jeg betaler min Tiende, ikke alene fordi det er Guds Lov, men fordi jeg véd, at Herren vil velsigne mig ved at gøre det. Ved at holde denne og andre guddommelige Befalinger haaber jeg paa tilstrækkelig Velstand, saa jeg kan være i Stand til at forsørge min Familje.« I kan blade Kirkens Protokoller igennem fra Begyndelsen og til hendes Dødsdag, og I vil finde, at hun aldrig, skønt hun var Enke, modtog en Skilling fra Kirken for sin egen og Familjes Understøttelse; men hun betalte Tusinder af Dollars i Hvede, Kartofler, Korn, Vegetabiler, Kød og andre Ting. Hun gav Tiendeparten af sine Faar og Kvæg, det tiende Pund Smør,

den tiende Høne, Tiendedelen af Ægene, det tiende Svin, den tiende Kalv, det tiende Føl, ja en Tiendedel af enhver Ting, hun dyrkede og opdrættede, blev betalt. Her sidder min Broder, som kan bevidne, at det er sandt, hvad jeg siger, saavel som andre, der kendte hende.

(Fortsættes).

GUD OG NATUREN.

Det Under, som findes omkring os, vi skue.
Hvad udvikler Visdom og Storhed og Magt?
Hvad er det for Kræfter, hvis mægtige Lue
har Himlen og Jorden og Stjerner frembragt?
Se Liljen paa Marken i Herligheds Skrud,
den vidner om Kundskab, som kun findes hos Gud.

Vi véd, at vi lever, eksisterer og røres,
har nogen udfundet, hvorledes det gøres?
Der er Love, som styrer og altid bestaar,
som standser vort Blod, saa vort Hjærte ej slaar.
O, Menneske, kan Du en Vej ikke finde,
som hindre kan Blodet fra Legemet rinde?
Du tror, at Naturen maaske er en Gud,
som Visdom og Magt for Dig folder ud?
Du tror vel, Naturen regerer og leder
alt Liv, som her paa Jorden sig breder?

Gaa ej til Naturen, men gaa til den Kilde,
hvor Kundskab og Visdom i Evighed bor,
det er til vor Fader, den gode, den milde,
og annam hans Lov, naar paa ham Du tror,
og Du vil da lære, Naturen og alt
regeres af Love, som Gud har befalt.

VEGETARISMENS ETIK.

Af Seminarielærer A. *Bergsten*, Goteborg.

Vegetarismen er ikke blot et Sporgsmaal om Mad og Drikke. Den omfatter ogsaa andre Faktorer, som har Indflydelse paa Sundhed og Arbejdsevne. Fodens Behandling, Tillavning, Tygning, Fordojelse, alt interesserer Vegetarianeren. Aandedræts- og Kropsovelser, Luft, Sol, Vand, kort sagt alle Midler, der kan yde Stotte i Bestræbelserne for at vinde Sundhed, tages i Brug af Vegetarismens Udovere. Der tales lige saa vel om Vegetarismens okonomiske Betydning som om dens æstetiske Værdi, og ikke mindst hører man Tale om Vegetarismens Etik.

For at faa et bestemt Udgangspunkt for den videre Udvikling af Sporgsmaalet, er det nødvendigt forst at klargore Vegetarismens virkelige Idé. Der gøres saa mange Anskuelser gældende som »vegetariske«. En forbyder at fortære alt, som kræver en Medskabnings Dod; en anden paastaar, at alt, som har sin Oprindelse fra Dyr, er af det Onde; den ene spiser gerne Kartofler og Rødder, medens en anden fordrer, at hans Fode skal tages oven Jorden. Den ene bruger sammensatte Retter, en anden holder paa Raakost alene. Og Tid efter anden fremkommer der nye Opdagelser paa det fysiologiske og biologiske Omraade, som kaster Lys over Foreteelser i vort Legeme, som vi ikke før har forstaaet.

Det er dog ikke nogen af disse forskellige Opfattelser, jeg her vil drage frem som Repræsentant for Vegetarismens Idé. De er menneskelige Begrænsninger, Brudstykker af selve Idéen. Men alle Anskuelser bæres oppe af den ene store Tanke at finde den Vej, som forer til Sundhed, den Form for Legemets Pleje, som Naturen selv har udstukket, og som derfor er Betingelsen for at naa det størst mulige Maal af Styrke, Udholdenhed og Velbefindende. Her stoder vi paa selve Vegetarismen. Den er Bestræbelsen for at naa til Kundskab om de Love, hvorefter hvert Legeme virker, og at indrette vort Liv

i Samklang med disse Love. Det er den Vegetarisme, som her er Genstand for Betragtning.

Takket være det Nydelsesbegær, som det moderne Liv snarere ægger end søger at holde tilbage, er Forretningen med saadanne Varer meget indbringende. Køberne spørger ikke efter Prisen, Begæret skal tilfredsstilles, hvad det end koster. Ej heller spørges der efter Varens virkelige Værdi eller Ægthed. Et smukt Udseende, en køn Farve, en god Smag, en nydelig Indpakning, mere forlanges der ikke. Hvorledes virker nu dette paa Fabrikanten og Købmanden? De vil snart opdage, hvorledes de kan udnytte denne Jagen efter Nydelse til økonomisk Fordel. Der var en Tid i Sverige, da Brændevinen kostede 1,10 Kr. pr. Lt. Tilvirkningsprisen var 5 Øre, og Staten tog 50 Øre i Skat pr. Lt. Resten — 55 Øre — var ren Fortjeneste. En Flaske Hindbærsaft koster, lad os sige 4 Kr. Er Varer ægte, saa koster den i Tilvirkning maaske 3 Kr., det er et rimeligt Forhold mellem Tilvirknings- og Udsalgspris. Men som oftest er den forfalsket. Man rører Vand og Sacharin sammen, giver det Bærsmagen ved Hjælp af en Draabe Essens og tilsætter nogle Gram Glycerin for at faa Vædsken jævn. Det hele koster maaske 10 Øre, men Udsalgsprisen holdes i samme Højde som for den ægte Vare. Og Folk køber alligevel og køber flittigt, medens Forretningsmanden gnider sig i Hænderne over den stigende Konto i Banken og glæder sig over, at »Verden vil bedrages«. De sidste Aar har lært os, at en saadan Aand raader i store Dele af Forretningsverdenen. Men det er ikke retfærdigt at kaste hele Skylden paa Forretningsmanden, han udnytter en Mulighed, som tilbyder sig af sig selv, den, som tilbyder Muligheden, har samme Skyld, og det er det store købende Publikum, som har ladet Nydelsesbegæret løbe af med den sunde Fornuft og taaler ublu Priser og forfalskede Varer.

Anderledes stiller det sig, naar Vegetaren gaar ud for at gøre sine Indkøb. Ogsaa han forlanger god Smag, tiltalende Udseende og fin Farve, men han er ikke tilfreds dermed. Han

vil vinde Sundhed og Kraft, han fordrer et stadigt Velbefindende, og derfor er han nøje saa vel med sine Fødemidler som med sine Nydelsesmidler. Glycerin og Essenser har han ikke Brug for, det er Frugtsyrerne, Frugtsukkeret, Mineralsaltene og Vitaminerne, som han vil have, naar han køber Saft, og disse findes kun i den ægte. Det samme gør sig naturligvis gældende overfor andre Fødemidler.

Selv Prisansættelsen vil Vegetaren øve Indflydelse paa. Han betaler sine Varer efter, hvad det har kostet at fremstille dem, og han under Producenten og Købmanden deres gode Arbejdsfortjeneste, men han betaler ingen Aagerpriser. Koster Saften for meget, saa laver han den selv, jo mere sikker er han paa, at den er ægte. Begæret efter at vinde og bevare Sundheden fører ikke Fornuften saaledes paa Afveje, som Begæret efter Nydelse gør det. Det er en Tilfredsstillelse for alle Vegetarer, om f. Eks. Skodsborg Fødevarefabrik har god Omsætning og, som det hedder, gaar godt; men den opnaar ingen letvundne Fordele; thi den har sin største Kundekreds blandt Vegetarer og maa levere fuldgode Varer til Priserne.

Om alle Mennesker tænkte vegetarisk og handlede paa samme Maade, naar de gør deres Indkøb af Føde- og Nydelsesmidler, da skulde al Aager og Forfalskning forsvinde fra Forretningsverdenen i hvert Fald paa disse Omraader, og dette maatte uvilkaarligt virke gavnligt ogsaa paa andre Forretningsgrene. I Sandhed: om Vegetarismen ikke havde anden etisk Værdi end den, som angaar Moralen i Forretningslivet, saa kunde den i hvert Fald sammenstilles med en hvilken som helst anden Bevægelse, der betones at have etisk Betydning.

Det andet Omraade var Hjemmet. Her er det Forholdet — jeg kunde fristes til at sige Misforholdet — mellem Mand og Hustru, som bestemmer Karakteren. Da det nu her drejer sig om Vegetarismen, begrænser jeg Spørgsmaalet til et rent og skært Madspørgsmaal.

Det tør vel betragtes som en Ordning fra Naturens Side, at

Hjemmet og samtidig dermed Køkkenet er Kvindens og Hustruens Arbejdsomraade, medens Manden har sit Arbejde paa andet Hold og hjemme søger Hvile og Vederkvægelse — og Mad. Til Trods for, at dette i Almindelighed anses for at være Tilfældet, er det dog ofte saaledes, at Hustruen er utilfreds med sin Stilling, og Kvinden søger nu mere end nogen Sinde at komme ind i Mandens Erhverv. Dette beror ikke paa, tror jeg, at hun føler sig fremmed i Hjemmet og ved Arbejdet i Køkkenet, tværtimod ser man jo ofte, at den, som ikke faar nogen saadan Stilling, længes efter den. Aarsagen ligger snarere i Mangel paa Forstaaelse og Vurdering af dette Arbejde. Man vil ikke gerne indrømme, at det er noget Arbejde. Aviserne fortalte en Gang om en Moder, som døde saa ung, og man syntes, det var saa mærkeligt, da hun dog havde haft det saa godt. »Hun har dog ikke haft andet at gøre end at gaa mellem Køkkenet og Vuggen, siden vi giftede os,« sagde Manden, »saa hun har da ikke haft nogen Nød.« Maaske var det netop dette, som var Skyld i hendes tidlige Død. Vandringen mellem Køkkenet og Vuggen kan være trættende nok, og i Særdeleshed naar man vandrer uforstaaet og ufri.

Men lad os vende tilbage til Madspørgsmaalet og Køkkenet. Selv her er det Nydelsesbegæret, der dominerer, Maden skal være god, og den skal stimulere, men Nydelse og Stimulans er nykkefulde Herrer. En fordrer det ene, en anden det andet, og altid skal Hustruen være parat til at efterkomme de Ønsker, som fremsættes. Og ligesom Manden og Faderen vænner sig til at faa sine Ønsker opfyldt, saa vænner ogsaa snart Børnene sig til det samme. Hustruen og Moderen bliver en Tjenerinde for hele Familjen. »Familjeslavinde« er en Titel, som ofte med større Ret bæres af Hustruen og Moderen end af Tjenestepigen.

Helt anderledes bliver Hustruens Stilling i det vegetariske Hjem. Der bliver hun Repræsentant for den fysiologiske og hygiejniske Videnskab, som danner Vegetarismens Grundvold, der bestemmer hun Spisesedlen efter rationelle Grund-

sætninger, hun véd, hvilke Mængder af de forskellige Fødestoffer der behøves, og hun blander dem i det rette Forhold, og hun véd ogsaa, at selv om Manden ikke befinder sig saa vel efter Maden, saa kan der være andre Grunde dertil, som maa ryddes bort. En saadan Stilling giver Respekt. Det bliver ikke længer Kvinden, som er til for Mandens Skyld, men det bliver det jævnbyrdige Menneske, som indtager sin selvstændige Stilling, og som hersker ved sin Overlegenhed paa sit særlige Omraade og indgiver Tillid gennem sin rolige Sikkerhed. Lad os faa vegetariske Hjem, og Kvindespørgsmaalet vil løse sig af sig selv. Lad os opfostre Menneskene til Vegetarer, og »Hustyrannerne« skal forsvinde, ikke fordi de lever paa Plantefføde, men fordi de spiser for at kunne leve, fordi Maaltiderne ikke for dem betyder en tilfældig Stimulans, men et Middel til at genvinde Kraft og Friskhed. Hustruen bliver ikke en Tjenerinde, men en Autoritet, hvis Forhold til Familjen bliver det samme som Lægens til Patienten, og Børnene lærer at se op til deres Moder. Ogsaa paa andre Forhold, hvor Mand og Kvinde mødes, og ikke mindst paa det seksuelle Omraade vil en saadan Ordning i Hjemmet have sin store og gode Indflydelse.

Saa har vi det tredje, Opdragelsen, tilbage. Der findes flere opdragende Kræfter, en saadan er den bevidste Paavirkning gennem Paabud, Opmuntringer, Advarsler og Bebrejdelser, som Lærere og Forældre udøver. En anden er den ubevidste Indflydelse, som Omgivelserne har paa det enkelte Individ. Og endelig har vi en tredje, som arbejder indefra, naar man begynder at mærke, hvad der mangler, og længes efter at naa frem til noget bedre. Den vigtigste af disse Kræfter er den, som kommer indefra, Selvopdragelsen. Den mindste Virkning opnaas ved den Kraft, som repræsenteres af Formaningen og Straffen. Eksemplet fra de nærmeste Omgivelser virker stærkere alene gennem den større Mængde. Det er et Faatal af Personer, som fremtræder for os i Ungdommen og Barndommen som Opdragere. Men Kammerater, Venner, Slægtninge,

praktisk talt alle dem, man kommer i Berøring med, de sætter et Eksempel, og det virker stærkere netop gennem sin Haandgribelighed. Den unge Mand, som ryger i Drengens Nærværelse, gør det med Følelse og Overbevisning, Rygningen er et ægte og troværdigt Udtryk for hans Livsvisdom; det er ikke sagt, at Læreren virker lige saa ægte og overbevisende, naar han taler om Tobaksbrugens Farer. De Omgivelser, hvori Barnet opdrages, har en uhyre stor umiddelbar Indflydelse paa dets Karakterdannelse.

Sæt nu Barnet blandt Mennesker, hos hvem Nydelsessygen sidder i Højsædet, hos hvem Mad og Drikke er bleven til Nydelsesmidler, hvor Stimulans og Nydelse skal fremskaffes for enhver Pris, hvor Aagerkarle profiterer, og Vareforfalskere har større Fremgang end ærlige Folk, hvor Køkkenet er et Torturkammer, Spisestuen en Kro, undrer De Dem da over, at kloge Raad og gode Formaninger forbliver upaaagtede, og at selv den bedste Opdragelse giver et negativt Resultat.

Sæt derimod Barnet i vegetariske Omgivelser. Der søger man ogsaa Livsnydelse; men den søges i Lydighed mod Livets og Sundhedens Love, den bæres oppe af Ansvarsfølelsen mod den Natur, hvoraf vort Legeme er vokset frem, mod den Kultur, som vi skal gøre vor Indsats i, mod den Nation, som venter at se Frugter af vor Arbejdskraft, og først og sidst mod den Gud, som har givet os en Gerning i Livet. I saadanne Omgivelser behøver Barnet ikke megen Opdragelse; det vokser op til samme Lydighed mod de Love, som raader i Livet, og det faar Ansvarsfølelse overfor Gud og Mennesker. Samvittigheden vaagner, den vokser og styrkes og bliver til Slut ikke den besværlige Advarer, men den elskede Leder og Vejviser, og da er man naaet til Opdragelsens Maal, og man har naaet det helt enkelt uden mange Metoder og Kunster, kun gennem at leve.

Der er saa mange Mennesker, som trækker paa Skuldrene af Vegetarismen. »En Flok fanatiske Mennesker,« siger de, »som spiser Græs og bliver magre og duer til ingen Ting.« De

har misforstaaet Vegetarismens Idé. Det er ikke det, som er det væsentligste, at man spiser det ene og afholder sig fra det andet. Det er Viljen til at lyde Livets Love, stik imod Begæret, som trodser dem; det er Viljen til at ofre tilfældig Nydelse for at vinde Sundhed, ogsaa stik imod Begæret efter Nydelse, som ofrer baade Penge og Sundhed om nødvendigt. De, som haaner Vegetarismen, bør erindre dette, deres Haan rammer ikke blot en Skare mere eller mindre upraktiske Idealister, men den rammer store verdensomfattende Idéer, mægtige til at omskabe Livet og Menneskene, og egnede til, om ikke at skabe en ny Himmel, saa dog en ny Jord.

LEDESTJERNEN.

Til Dig, o Stjerne, som Dit Skær
udsender over Danmarks Sletter,
det Land, som aldrig jeg forgetter,
en Hilsen jeg nu sender her!
Du spreder Lys i mange Hjem,
hvor forhen Mørket monne raade,
og Dine Straaler til dem naa'de,
Du Ledestjerne blev for dem!

Ja ofte i saa mangen Kvæld,
naar ene jeg i Hjemmet findes,
da Stjernen altid glad jeg mindes
og øser af dens Kildevæld!
I Bogreolen jeg da fandt
de Bøger, som blev mig saa kære,
hvor Herrens Tjenere frembære
det Vidnesbyrd, som er saa sandt!

I Josephs Land et Hjem jeg fandt,
fjernt fra min Slægt, fra Børn og Venner,
kun Herren vore Veje kender,
men Evangeliet er sandt!

Det frelse vil hver Sjæl paa Jord,
som bort vil fly fra Vantros Skygge,
og kun sin Lid paa Jesus bygge
og lytte til Guds Tjeners Ord!

Ej ser jeg Templets høje Tind,
ej naar jeg op til Zions Dale;
men jeg har hørt Profeten tale,
og Glæde fyldte da mit Sind!
Han var iblandt os her i Øst
og trykked' kærligt vore Hænder,
og derfor Tak vi til ham sender,
Tak for hans Ord og for hans Trøst!

Jeg hilser Broder, Søster kær,
hvis nogen endnu her mig mindes,
og Ingen bedre for mig findes
end de, som jeg i Pagt staar nær!
Hvad Sprog vi taler, hvor vi bor paa Jord,
vil Evangeliet os altid binde,
med det i Hjærtet vil vi altid vinde!
Vor Lykkestjerne skinne klar og stor!

* *
*

I mange Aar Du tog min Poesi,
nu er min Tankes Gang vel snart forbi,
thi rask det lider imod Aftenstunden!
Alt vel! Guds klare Lys, det har jeg funden!

Hoboken, New Jersey.

Laura Andersen Berberick.

INDHOLD:

Udgivet og forlagt af CARL E. PETERSON, Korsgade 11, Kbhvn. N.
Trykt hos F. E. Bording (V. Petersen).